

Otmars zonen

Zwg door Cees
Zeker Weten Goed
06 August 2019

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Peter Buwalda
Genre	Psychologische roman
Eerste uitgave	2019
Uitgever	De Bezige Bij
Pagina's	607

Feitelijke gegevens

- 4e druk, 2019
- 607 pagina's
- Uitgeverij: De Bezige Bij

Flaptekst

Otmars zonen vertelt het verhaal van de jonge Shell-employé Ludwig Smit, die na een bezoek aan de illustere Johan Tromp op het Siberische eiland Sakhalin strandt in een sneeuwstorm. Juist nu, wanneer onderzoeksjournaliste Isabelle Orthel hem het deksel komt overhandigen van een beerput, begint Tromps daverende carrière in de oliebusiness te wankelen. Tromp – hedonist, alfaman, kroonprins van Shell, en in alles het tegenbeeld van Ludwig – schat zijn twee bezoekers volkomen verkeerd in.

Peter Buwalda verkent in Otmars zonen de grenzen van de epische wereld die hij al in Bonita Avenue schiep. In de nog te verschijnen delen van zijn roman fleuve, De jaknikker en Hysteria siberiana, geeft hij deze wereld verder vorm.

Eerste zin

Wat psychiaters tegen fikse tarieven een Vatersuche noemen, is niet aan de orde. Dolf zoekt niks en hij is ook niks kwijt wanneer hij in hun flat aan de Geresstraat een man verschijnt tegen wie hij binnen een jaar 'papa' zegt, ook al is hij een jongen van tien.

Samenvatting

(Het verhaal van 600 pagina's zit overvol met feiten en details. Dat kan niet allemaal in een boekverslag worden opgenomen. De inhoud van deze samenvatting is daarom vooral op de hoofdzaken gericht -Cees van der Pol)

Deel I

- *Boven het koraal (hoofdstuk 111-94)*

April 2013. Ludwig /Dolf Smit is 34 jaar, wanneer hij zijn Shell-topman Johan Trimp op het Siberische eiland Sakhalin moet bezoeken. Er is een gerede kans dat deze Tromp bovendien zijn biologische vader is. Ludwig vertelt namelijk dat

hij en zijn moeder Ulrike in Limburg woonden en dat zij zwanger werd, maar dat Tromp haar daarna liet zitten. Ulrike wordt later verliefd op de dirigent van haar zangkoor en deze Otmar Smit is weduwnaar. Zijn vrouw Selma is onverwacht in de VS gestorven en Otmar heeft twee jonge kinderen: Tosca en de jongere Dolf. Het zijn beiden muzikervirtuozen. Dolf in het bijzonder, want hij is een geniale pianist van Ludwig van Beethoven- stukken. Maar hij is ook bijna gek. Ze gaan wonen in Venlo. Otmar heeft een zwak voor Dolf 2. Omdat er twee Dolfs in het gezin zijn, wordt besloten dat de minder geniale Dolf voortaan Ludwig zal heten. Otmar heeft vaak ruzie met zijn eigen zoon. Moeder Ulrike voelt zich wel tot hem aangetrokken en zorgt ook later meer voor hem dan voor haar eigen Dolf.

Bij het Siberische bezoek aan Tromp oppert Ludwig wat verbeteringen bij de Shell voor het klimaat, maar Tromp lijkt daar weinig gevoelig voor. Ludwig wil daarna weer terug naar het vliegveld, maar omdat er een sneeuwstorm is losgebarsten, wordt zijn vlucht gecancelled. Met een Amerikaanse collega nemen ze een taxi naar een hotel. Daar ontmoet Ludwig een oude bekende, de 31-jarige Isabelle Orthel, een uit Thailand door Nederlandse ouders geadopteerd meisje. Hij kent haar van zijn studententijd in Enschede. Hij had een keer haar kamer doorzocht en daar een fles groene absint aangetroffen die hij later had laten leeglopen en er Drecht voor in de plaats gedaan. Het was niet zo'n geslaagde grap en Isabelle vertrok daarna uit Enschede.

Nu zijn er te weinig kamers voor alle gasten en Isabelle en Ludwig delen daarom een kamer. Hilarisch is de situatie waarin Ludwig merkt dat Isabelle zijn oordopjes in heeft gedaan. Hij pikt ze terug.

Hij moet natuurlijk zijn vrouw Juliette bellen dat zijn vlucht gecancelled is. Juliette is niet erg vriendelijk tegen hem. Ze was eerder getrouwd met een wat ruige Radjesh Bissesar, bij wie ze een dochtertje Noa heeft. Ludwig kan goed met het meisje opschieten. Hij heeft Juliette ooit in de dagelijkse bus naar zijn werk ontmoet en vanwege zijn verliefdheid voor haar had hij een Shell-baan in Aberdeen afgeslagen.

Ze vraagt of Ludwig het vaderschap heeft aangekaart en zo niet dat hij dat alsnog moet doen. Tromp belt hem 's avonds ook nog een keer op met de uitnodiging komende zondag samen een keer te gaan skiën.

Juliette weet Ludwig ook nog te vertellen dat het Johan Tromp is geweest die uiteindelijk zijn Luzac-opleiding heeft betaald. Ludwig deed toen eigenlijk helemaal niks meer. Tosca had hem altijd verteld dat zij het geld zou hebben betaald. De sfeer van het gesprek tussen Juliette en Ludwig is niet erg vriendelijk. Ook met haar ex-man Radjesh kan hij niet goed opschieten.

Grappig is ook dat zowel Juliette als Ludwig een seksuele tekortkoning hebben. Ludwig komt bij een geile situatie of blik op een vrouw veel te snel klaar en Juliette heeft last van vaginisme. (ze geeft daarvan de schuld aan Radjesh)

Een ander feit op seksgebied is belangrijker voor het verhaal. De jonge Isabelle heeft in het verleden ooit een 'kofferbakbrief' gevonden van Johan Tromp aan een vriendin van haar adoptieouders.(Isolde) Die kreeg in die brief opdracht om in SM-kleding en met SM-materialen het seksuele slavinnetje te zijn Shell-topman Tromp. (immers macht berust vaak op seks - zie motto) Dat leidde uiteindelijk tot een echtscheiding van deze Isolde met haar man Ed. Isabelle was daar kapot van en had medelijden met Isoldes man Ed.

Deel 2 : - Modderbodems (Hoofdstuk 93-75)

In jaar jeugd had Isabelle an haar opa Star Busman een brief geschreven over de gevonden 'kofferbakbrief'. Maar deze belangrijke figuur in het politieke leven (én kinderboekenschrijver én verzamelaar van SM-literatuur) wil Tromp er niet op aanspreken. Isabelle vertelt dat ze wraak heeft genomen op haar opa. Bij afwezigheid van hem heeft ze zijn kamer en zijn papieren doorgesnuffeld en gezien dat hij fraude heeft gepleegd met de belastingen. Ze vertelt haar verhaal aan VN--journaliste en dat is het einde van de loopbaan van Star Busman. Hij wordt later opgenomen in

een ziekenhuis en sterft vrij roemloos. Er moet een lek in de familie zitten, maar Isabelle geeft niets prijs. Uit de erfenis van haar opa haalt ze de SM-boeken van De Sade. Ze wordt daar opgewonden van.

Het is een opstapje naar de Nigeria affaire van Isabelle met Tromp. Ze ontmoeten elkaar bij toeval in Lagos. Ze is intussen onderzoeksjournaliste maar doet zich bij Tromp voor als modejournaliste. Hij kickt op haar en uiteindelijk beleven ze enkele weken die vol zitten met SM-seks. (denk aan het eierdopje) Maar zoals zo vaak laat een man na de seks veel los. Zo vertelt hij vrijwel alles over de ontvoering van een Britse vrouw Jill Biggerstaff door Nigeriaanse criminelen. Tromp was gebeld door één van de de ontvoerders en gevraagd een geldsom te geven voor Biggerstaff, maar hij had dat geweigerd. Haar cameraman werd gedood bij de ontvoering en zij zelf een tijdlang gegijzeld. Hij vertelt dat verhaal aan Isabelle. Die had dat altijd willen weten en ze wil de Shell-topman ontmaskeren. Daarvoor werkt ze samen met de Engelsman Tim Spade aan een boek over dit soort mannen.

Op Sakhalin vertelt Ludwig aan Isabelle dat zijn stiefbroer Dolf de verdwenen Opus 111 van Ludwig van Beethoven meent te hebben gevonden. Dat is een heel bijzonder stuk. Hij kan dat moeilijke stuk ook al goed spelen. Isabelle belt alles weer door aan o.a. Maarten 't Hart: ze wil een scoop hebben. Ludwig heeft er spijt van dat hij het haar verteld heeft. Zo heeft hij ook verteld dat Dolf zich eigenlijk een eigen doofheid had aangemeten om nog meer op zijn grote muzikale voorbeeld te lijken.

Intussen belt Juliette weer naar Ludwig en geeft hem deze keer de raad niet met zijn vader te gaan skiën. Ze wil dat hij naar huis komt, want Noa is ziek. Ludwig vindt na het gesprek dat hij haar eigenlijk moet dumpen.

Nadat Isabelle teruggekeerd was uit Nigeria (2009) vertelde ze aan haar collega Spade wat voor informatie ze over Tromp had. Ze wilde dat in het boek dat ze samen zouden schrijven verwerken. Maar ze krijgen ruzie. Tim vond dat je geen informatie was afdwingen met seks en Isabelle vond de stukken van Tim Spade van een bedenkelijk niveau. Ze besluit daarom niets over Tromp te publiceren.

Maar de situatie veranderde zeven weken voordat ze een afspraak maakte met Tromp op Sahaklin. De ontvoerde Jill Biggerstaff bracht zelf een boek uit over haar ontvoering (*Kidnapped*), waarin alles over de ontvoering wordt onthuld, al wordt Tromp niet genoemd vanwege zijn weigering geld te geven. Het boek wordt een bestseller. Het lijkt wel een roman over geweld. Dan besluit Isabelle Tromp weer op te zoeken. Ze raadt hem aan eerst het boek van Biggerstaff te lezen. Ze rijdt naar hem toe en Tromp ziet nu in dat hij er vier jaar geleden ingetuind is.

Het perspectief verandert dan. Je kijkt als lezer bij Tromp naar binnen. Ben je schuldig als je ook iets niet doet. (niet ingrijpen of geen geld betalen) Juridisch gezien heeft zijn advocaat verteld dat hem niets kan gebeuren. Als ze elkaar weer ontmoeten, gaat het meteen over de kidnapping. Ze staan fel tegen over elkaar. Dan komt Tromps vrouw Barbara binnen, een vrouw met gezag. Het m.i. slappe open einde bestaat er in dat ze een glas absint drinken op de gezondheid van de Tromps.

Personages

Ludwig Smit

In dit eerste deel van de trilogie is de 34-jarige Ludwig Smit toch wel de hoofdpersoon. Hij is één van Ormars zonen (zijn stiefvader) Hij gaat in het verhaaltijden naar Siberië, waar hij mogelijk zijn biologische vader, inmiddels topman bij Shell, zal ontmoeten. Vergeleken met zijn bio-vader is Ludwig min of meer een watje. Op het Siberische eiland

durft hij er niet met Tromp over te beginnen of hij zijn vader is. Daarover hoeft eigenlijk geen misverstand te bestaan, want 's avonds vertelt zijn vrouw Juliette hem ook nog dat zijn stiefzusje Tosca inmiddels aan haar onthuld heeft dat Tromp de Luzac-opleiding van hem heeft betaald. Deze Ludwig (eerst Dolf geheten) heeft altijd wel moeten opboksen tegen zijn virtuoze muzikale stiefbroertje Dolf. Ludwig lijkt geen streber. Hij is ook de relatie ingerold met Juliette (ze ontmoetten elkaar in een bus op weg naar hun werk) Zij is een gescheiden vrouw met een kind. Ludwig krijgt steeds meer moeite met haar, altijd weet ze het eigenlijk wel wat beter. Met zijn stiefkind Noa kan hij daarentegen wel goed vinden. Typisch voor Ludwig is dat hij een mooie Shell-baan in Aberdeen heeft laten schieten voor zijn relatie met Juliette. Vooral zijn stiefzusje Tosca vindt dat onbegrijpelijk.

Johan Tromp

Hoewel hij een belangrijk personage is, weten we als lezer na 607 bladzijden toch niet heel erg veel van Johan Tromp. Hij heeft vroeger Ulrike laten zitten toen ze zwanger van Ludwig was. Daarna is hij opgeklommen tot de positie van een hoge Shell-directeur. Hij heeft natuurlijk machtige vrienden (o.a. Star Busman) en veel losse vriendinnen. Er wordt gedetailleerd verteld over zijn SM-neigingen, waarbij hij het huwelijk van Isolde en Ed heeft kapot gemaakt. In Nigeria papt hij aan met de jonge modejournaliste Isabelle en hij krijgt haar ook zo ver om SM-seks met hem te hebben. Bij de ontvoering van de Britse Biggerstaff heeft hij zich afzijdig gehouden, iets wat Isabelle hem verwijt, maar juridisch gezien heeft hij geen echte fout begaan in die affaire. In relatie tot zijn niet erkende zoon kun je nog lezen dat hij zijn studie toch heeft betaald en op Sakhalin nodigt hij Ludwig uit om over een paar dagen samen te skiën. Het gegeven wordt verder niet uitgewerkt in dit deel.

Isabelle

Isabelle Orthel (31) is een geadopteerd meisje uit Thailand. Ze heeft vrij leuke Nederlandse adoptieouders. In de puberteit wordt ze geconfronteerd met een actie van Tromp die Isolde, een vriendin van haar moeder, voor zijn SM-karretje spant. Ze ontdekt dat via een brief die ze in de kofferbak van een auto vindt. Ze gaat met die brief naar haar opa, maar die weigert Tromp op zijn gedrag aan te spreken. In de studententijd in Enschede valt Isabelle niet heel erg op. Behalve dan die fles absint die ze op haar kamer heeft. Ze nuttigt vaak een Chinese maaltijd met Ludwig. Na die periode neemt ze wraak op haar opa door diens frauduleuze handelwijze bekend te maken aan een VN-journaliste. Dat is natuurlijk geen sympathieke handelwijze. Ze komt er ook niet openlijk voor uit, zelfs als een ander familielid verdacht wordt van het onthulde geheim. Ze wordt zelf ook onderzoeksjournalist en wil vooral het misbruik in de oliehandel aan de kaak stellen. Ze (27) reist in 2009 af naar Nigeria en ontmoet Tromp. Ze verleidt hem en hij laat haar SM-spelletjes spelen. Na de seks vertelt hij haar dingen die ze kan gebruiken in een boek over hem. Vooral de zwakke houding van Tromp in de ontvoeringszaak vindt ze schrijnend. Maar als ze met haar compagnon Spade praat, krijgen ze ruzie. Hij vindt dat ze de verkregen informatie (na seks) niet mag gebruiken. Ze besluit dan niets over Tromp te publiceren en hem op een andere manier af te troeven. Daarvoor reist ze af naar Siberië. Het komt uiteindelijk tot een ontmoeting met de olieman en zijn vrouw.

Quotes

"Het werd Ludwig. Maar niet zijn stiefbroertje werd Ludwig- hij. Het jaar dat Dolf naar de brugklas ging, doopten ze hem met Maaswater uit een vlabakje Ludwig, en werd hij naamdrager van zijn Duitse opa, een mijnwerker die één onvoltooid, verloren gegane symfonie naliet, zei Otmar....."

Bladzijde 43

"Juliette en hij zijn het over weinig eens, en dus ook niet over de man die hem verwekt heeft. Sinds Ludwig met haar

is, wil ze niets liever dat hij contact zoekt, hoe vaak hij haar ook vertelt dat hij eufemistisch gesteld 'geen belangstelling' heeft."

Bladzijde 95

""Wat ik ermee zeggen wil", zei hij geprikkeld, "is dat ik niet zoveel fiducia heb in genen, Er gaat geen bindende kracht vanuit. Het is eerder andersom, Genen drijven uit elkaar. Ouders en kinderen zijn gedoemd elkaar te ontkennen, in de betekenis van elkaar steeds euh.... minder goed kennen. "

Bladzijde 224

""Ik denk dat jij gewoon Noa's vader wil zijn. Jij denkt volgens mij dat jij een soort, hoe heet-ie, Otmar bent. Je vindt het maar wat fijn dat Radjesh vaak in Suriname is." "

Bladzijde 237

""Als ik jou zo tekeer hoor gaan", zegt ze, "klinkt het alsof je nogal jaloers bent op je stiefbroer. Op zijn succes. Op zijn talent. Of omdat hij je moeder heeft afgepikt? Ik wil niet flauw doen, maar je hebt nog niets positiefs over die jongen gezegd, terwijl je ondanks je broederlijke kanttekeningen vest een beetje trots op hem zou mogen zijn.|"

Bladzijde 287

"De seks viel zelden mee. Machtige mannen eten vaak slecht, ze bewegen slecht, ze slapen slecht. Oké, ze zijn niet ongeestig, ze lullen als Brugman, ze dragen maatpakken, dure overhemden- maar precies daarvoor koop je tijdens het neuken niks. Ze zouden er goed aan doen topman af te worden, of anders viagra te slikken. maar ze vergeten viagra te bestellen.""

Bladzijde 389

"Ineens wist ze precies wat ze met Lagos en Biggerstaff en Tromp ging doen. Ze ging er een boek over schrijven. Niet over de ontvoering, niet over Shell, niet over olie, maar over de dwingeland die erbij hoorde."

Bladzijde 563

"Het werd Ludwig. Maar niet zijn stiefbroertje werd Ludwig – hij. Het jaar dat Dolf naar de brugklas ging, doopten ze hem met een vlabakje Ludwig, en werd hij naamdrager van zijn Duitse opa, een mijnwerker die één onvoltooide, verloren gegane symfonie naliet, zei Otmar tijdens de zogenaamd plechtige gezinsvergadering, een grapje dat hij misschien wel maakte om Ludwig-voorheen-Dolf te troosten. Zijn eigen kinderen waren anders, erg anders. Of Dolf-voortaan-Ludwig was anders, het was maar hoe je het bezag, en de vraag die hem zachtjes roosterde was of Beethovens voornaam, waarover niemand iets zei, geen vlag op een modderschuit was."

Bladzijde 43

Thematiek

Familiebanden/ familiebetrekkingen

Er zijn diverse thema's aan te wijzen in deze lijvige roman. Maar het belangrijkste lijkt toch wel de relatie tussen familieleden en dan in het bijzonder de ouder-kindrelaties. Er zijn ook nogal wat stiefkinderen in het verhaal aanwezig en ook daarover wordt geschreven in relatie tot hun stiefouders. De titel van de roman luidt niet voor niets "Otmars zonen." In de eerste plaats is er de relatie tussen stiefvader Otmar en Ludwig. Die relatie is eigenlijk beter dan die tussen Otmar en zijn eigen zoon Dolf. Daartegenover staat dat Ulrike, Ludwigs moeder, gaandeweg steeds

meer voelt voor Dolf en later hem ook onder zijn hoede neemt. Bizar is natuurlijk ook de situatie met Johan Tromp. Dit eerste deel van de trilogie geeft nog geen absolute zekerheid dat Tromp de biologische vader van Ludwig is, maar het heeft er wel alle schijn van. Voor Ludwig is toch eigenlijk meer Otmar zijn vader. Een mooi gevalletje van "nature and nurture". (genetische invloeden of omgevingsfactoren die je leven bepalen) invloeden. Dan is er nog een ander stiefkind belangrijk in het verhaal. Isabelle komt oorspronkelijk uit Thailand. Ze wordt in Nederland geadopteerd en heeft dus ook niet-biologische ouders. Toch zijn die heel goed voor haar. Maar erg loyaal aan de familiebetrekkingen is Isabelle niet als ze haar stiefopa Star Busman publiekelijk gezien schoffeert. Een derde stiefkind is Noa, het kind van Juliette en Radjesh. Ludwig kan naar eigen zeggen heel goed met Noa omgaan. Hij heeft haar volledig geaccepteerd. Af en toe verschijnt haar vader aan de horizon en die is er niet zo gecharmeerd van dat Ludwig de rol van vader op zich heeft genomen. (vgl. de passage op het strand, wanneer Ludwig en zijn schoonfamilie Radjesh tegenkomen) In die wirwar van familierelaties houdt schrijver Peter Buwalda zich stevig staande. In de volgende twee delen zullen die relaties dan ook wel verder worden uitgewerkt.

Motieven

Verbroken liefdesrelatie

Isolde doet SM-spelletjes met Johan Tromp en verlaat daarna haar man Ed. Juliette verbreekt de relatie met Radjesh en gaat later een relatie aan met Ludwig. Het huwelijk tussen Juliette en Ludwig is echter ook niet super. Hij denkt er in Siberië aan 'om haar ook maar eens te dumpen.'

Wraak

Isabelle is de wraakengel voor haar stiefopa Star Busman. Omdat hij weigert Tromp aan te pakken voor het overspel met Isolde, besluit Isabelle wraak op hem te nemen. Ze maakt zijn fraude bekend aan een VN-journaliste.

Seksualiteit

Seksualiteit is een belangrijk motief in deze roman. Het motto verwijst er al naar. Zowel Ludwig als Juliette hebben een seksuele tekortkoning. Ludwig komt bij het minste of geringste en moet seksremmers slikken. Zijn vrouw Juliette heeft last van vaginisme na haar eerdere relatie met Radjesh die nogal grof geschapen is. Isabelle ontdekt dat Tromp SM-neigingen had met de vriendin van haar ouders. Ze vindt een brief waarin hij haar SM-opdrachten geeft. Later in Nigeria doet ze ook SM-spelletjes met Tromp. Zo krijgt ze macht over hem.

Machtsverhoudingen

Het draait in de wereld om macht. Macht die mannen uitoefenen op vrouwen. Macht die oliestaten uitoefenen op andere landen. Macht die regeringen uitoefenen op hun onderdanen.

Muziek

De zoon van Otmar Dolf is een pianovirtuoos. Hij is gek op Ludwig van Beethoven die hij al heel jong heel goed kan spelen. Hij wendt ook een zekere doofheid voor om nog meer op zijn grote idool te lijken. Hij beweert de ooit verdwenen Opus 11 van Van Beethoven te hebben gevonden. Zijn vader was een bescheiden koor dirigent, maar via de muziek komt die wel in aanraking met Ulrike (Dolfs/ Ludwigs moeder) die bij hem in een koor zingt.

Dood

Otmar is dood. Zijn eerste vrouw Selma is plotseling in de VS gestorven. De opa van Isabelle Star Busman wordt na zijn aanhouding ziek en sterft kort daarna. De cameraman van de ontvoerde Jill Biggerstaff wordt door de rebellen gedood.

Overspel

Tromp pleegt natuurlijk talloze keren overspel.o.a. met Isolde en met Isabelle. Isolde, de vrouw van Ed, pleegt overspel met Tromp

Vatersuchmotief

Hoewel de verteller het al in de eerste regel van het boek wil ontkennen, is er natuurlijk wel sprake van een klassiek Vatersuchmotief. Ludwig gaat wel degelijk op zoek naar zijn biologische vader Johan Tromp. Hij gaat er zelfs voor naar Siberië.

Fraude

De stiefopa van Isabelle (een beroemd kinderboekenschrijver) heeft de belastingen ontdoken. Omdat hij weigert actie te ondernemen tegen Tromp die het huwelijk van Isolde en Ed heeft kapotgemaakt, neemt Isabelle wraak. Ze krijgt papieren in handen waardoor de fraude van Star Busman landelijk bekend kan worden gemaakt.

Alcohol

In de vorm van de fles absint speelt alcohol een rol in het verhaal. Isabelle had tijdens haar studententijd een fles absint op haar kamer. Ludwig vindt die en wil een grap uithalen. Hij maakt de fles leeg en vult die met Dreft. De ketting die Isabelle om haar nek draagt (en die de cover van het boek is) is een afbeelding van een absintlepel. Die ketting intrigeert Tromp als hij Isabelle in Nigeria treft. Hij bindt haar zelf ook dagen lang vast aan een ijzeren ketting. Ze is immers zijn sekslavinnetje.

Motto

"Je gelooft toch niet dat ik aan jou en je miserabele viooltje denk als de muze mij bezoekt?"

Ludwig van Beethoven.

Het is niet zo vreemd dat deze roman een motto meekrijgt van Ludwig van Beethoven. Ludwigs stiefbroer Dolf beeldt zich in dat hij de nieuwe Beethoven is.

"De symbolen van terreur zijn cliché en volkomen vertrouwd : het geweer, het mes, de bom, de vuist enzovoort. Belangrijker is het verborgen symbool: de penis."

Andrea Dworkin

In de roman gaat het ook over de macht die door seksualiteit kan worden verkregen. Daarom is ook dit een toepasselijk motto.

Opdracht

Voor Mike

Trivia

Otmars Zonen gaat deel uitmaken van een trilogie, een zogenoemde Roman Fleuve. De hoofdstukken tellen daarom terug van 111 naar 75 en in de andere twee delen zeer waarschijnlijk tot 0. De namen van de delen zijn ook al bekend. Deel II gaat heten De Jaknikker en deel III Hysteria Siberiana.

Titelverklaring

De verklaring van de titel is niet lastig. Otmar Smit heeft twee zonen: zijn eigen zoon Dolf, een muzikvirtuoos en zijn stiefzoon Dolf (die later om verschil tussen hen te maken Ludwig wordt genoemd) en op een veel lager niveau functioneert.

Structuur & perspectief

Zoals eerder gesteld: de roman is onderdeel van een trilogie waarvan de twee andere delen later zullen verschijnen. In dit boek worden de hoofdstukken verdeeld in twee delen.

- *Boven het koraal* (hoofdstuk 111-94)

- *Modderbodems* (Hoofdstuk 93-75)

Apart is ook dat de hoofdstukken beginnen met nummer 111 en eindigen met 75. Dat zal betekenen dat de andere twee delen ook een aflopende nummering zullen krijgen.

Een ander kenmerk van de structuur is dat de schrijver steeds heden (een paar dagen verblijf op het Siberische eiland Sakhalin) en verleden door elkaar haalt. Dat gaat niet regelmatig per hoofdstuk, maar in het heden denken de vertellers vaak omslachtig terug naar een situatie die in het verleden is gebeurd. (Jeugd, studietijd, Nigeria) De roman is dus zeker niet-chronologisch geschreven. Daardoor krijg je vaak heel lange uitweidingen (soms zelfs over op het oog lijkende details) die de aandacht van de lezer mogelijk ook sterk afleiden van de grote lijn in de roman.

Ook aan een andere conventie ontsnapt de lezer niet. Buwalda heeft ervoor gekozen om van perspectief te wisselen, zonder dat dit aangekondigd wordt bijvoorbeeld in een nieuw hoofdstuk of een witregel. De twee belangrijkste vertellers zijn Ludwig Smit (34 jaar oud en Shell-medewerker) en Isabelle Orthel, (31 jaar en onderzoeksjournaliste.) Ze zijn beiden personale vertellers en wisselen elkaar af. Deel één wordt voor het grootste deel verteld door Ludwig en deel twee voornamelijk door Isabelle. maar aan het einde van dat tweede deel neemt Johan Tromp (de Shell-topman) het ineens over. Het mag blijkbaar tegen alle wetten van de literatuur in.

Omdat het grootste deel van de roman in het verleden speelt vertellen de personale vertellers meestal in de o.v.t. De Siberië-passages worden door Ludwig en Isabelle meestal in de o.t.t. verteld.

Buwalda treitert de lezer ook door een echt open einde aan de roman te geven. Je weet als lezer niet wat Isabelle verder met Tromp uitspookt en je weet ook niet of Ludwig op de uitnodiging van zijn (biologische?) vader ingaat om over een paar dagen met hem te gaan skiën. Zo'n groot open einde waarvan de invulling verlegd wordt naar de volgende delen is op zijn minst ongebruikelijk.

Decor

Decor

Het decor van het 'heden' (een paar dagen in april 2013) is het Siberische eiland **Sakhalin**. Daar zetelt de machtige Shell-topman Johan Tromp. Zowel zijn vermoedelijke zoon Ludwig Smit als de jonge vrouw Isabelle Orthel met wie Tromp een opmerkelijke seksuele relatie heeft gehad in Nigeria- gaan hem daar opzoeken. Door een plotseling opstekende sneeuwstorm vertrekt het vliegtuig van Ludwig niet en moet hij de nacht in een oud hotel doorbrengen met Isabelle Orthel, die hij kent vanuit zijn studietijd in Enschede. Ludwig is met Juliette getrouwd en woont in het Noord-Hollandse **Overveen**.

Een tweede belangrijk decor is de Nigeriaanse hoofdstad **Lagos** waar Isabelle zich aan Tromp heeft voorgedaan als een modejournaliste. Ze hebben daar in de loop van twee weken ook SM-spelletjes gespeeld, waardoor Isabelle informatie (en dus macht) heeft gekregen over Johan Tromp. Ze is een adoptiemeisje uit Thailand (met een heel lastige naam die overigens wel met "Porno.... Begint) en heeft in **Enschede** op kamers gewoond bij Ludwig Smit. Isabelle komt ook voor in het eerste boek van Peter Buwalda 'Bonita Avenue'. Ze heeft dan ene fatale relatie met de

rector van de Universiteit van Enschede.

Dolf / Ludwig is opgegroeid met zijn moeder Ulrike **in Limburg**. (Blerick) Zijn vader (mogelijk Tromp) heeft zijn moeder met het kind laten zitten. Die komt later in aanraking met Otmar Smit die met haar trouwt, maar zelf twee kinderen (Dolf en Tosca) meeneemt uit een eerder huwelijk, waarvan de vrouw Selma plotseling in Amerika stierf. Ze gaan met het nieuwe gezin in **Venlo** wonen. Otmar krijgt een goede band met zijn stiefzoon Dolf die later Ludwig heet.

Tijd

De vertelde tijd van het heden van de roman is enkele dagen in april 2013. Vier jaar ervoor heeft Isabelle een paar weken een affaire gehad met Tromp in Nigeria. Dat was in 2009.

Ludwig is 34 als hij Tromp in Siberië bezoekt. Hij is dus in 1979 geboren en zijn stiefvader Otmar komt in 1989 in zijn leven. Vlak voor de vuurwerkram in Enschede (2000) studeert hij in Enschede en leert hij Isabelle kennen. (vgl. de absint-passages)

Stijl

De stijl van Buwalda gaat m.i. steeds meer op die van de andere Nederlandse verteller van dikke romans, A.F. Th van der Heijden, lijken. De vele uitweidingen leiden ook wel vaak de lezer af. Niet dat Buwalda echt ontspoord, maar wat mij betreft had het verhaal ook wel een paar honderd bladzijden korter gekund. Nu zijn veel recensenten lyrisch over zijn stijl en lijkt het op vloeken in de kerk als je niet direct een enthousiaste fan blijkt. Maar ik recenseer op deze plek voor middelbare scholieren en studenten, die het al moeilijk genoeg zullen hebben met de dikke pil die Buwalda hun voorschotelt.

Natuurlijk zijn er heel veel fantastische zinnen die je in het boek kunt lezen en op 607 bladzijden kun je ook heel wat metaforen kwijt. Die zijn vaak geslaagd.

(blz. 19) "*Hij haat vliegen, een vliegticket is een negatief kraslot.*"

(blz. 42) "*Het zal niet meevallen op dit halfroond een bedrijfspand te vinden waarin meer dollars omgaan. Van buiten een plastic graf, van binnen de Bijenkorf op zaterdag.*"

(bl. 64) "*Tienduizenden Belinda's hadden het binnenste van Otmar in een potkachel veranderd, zei hij zelf manhaftig, "de crematie is in feite al geweest, schavotspijker."*

(blz. 278) "*Ze zakt dieper onder de dekens, ze is Nefertiti in een sarcofaag van wol, hij hoort hoe wit zand de hoeken van hun knusse graftombe slijpt.*"

Een rijtje metaforen dat natuurlijk moeiteloos kan worden aangevuld.

Maar er zijn ook metaforen waarvan ik als lezer denk dat die er bij de haren zijn bijgesleept.

(blz. 27) "*De dochter heette Tosca {...} maar nipte van haar sinas alsof het mosselvocht was.*"

(blz. 225) "*Zodra hij zijn mond hield, werd de stilte van leer.*"

(blz. 514. "*Journalisten houden niet van off the record, het ontstemt ze, ongeveer, denkt hij, ongeveer,... zoals een condoom in een boomgaard Radjesh Bissesar ontstemt.*"

(blz. 587 "*De overtrekloze dekbedden liggen als rolmopsen op de voeteneindes.*"

Buwalda deinst er zeker niet voor terug om lastige en soms onherkenbare woorden in zijn zinnen op toenemen. Dat komt zelfs zo vaak voor dat het de lezer van een boek met meer dan 600 woorden de lust ontnemt om de betekenis ervan op te zoeken.

(blz. 51: "*de wet van de katapulterende achterstand*")

(blz. 345 ... "bereikte het zenit van rigide opstandigheid)

(blz. 427 'Coprofagie)

(vgl. blz. 576 "...werd betrap op object erotomaan gedrag')

(blz. 581 ... het gedoe in Lagos; het was er de dipolaire afspiegeling van.)

(blz. 584 Messcherpe tuxedo's)

Wat seksualiteit betreft, neemt de schrijver zeker geen blad voor zijn mond. De seksscènes op het gebied van SM-seks kunnen zo worden opgenomen in de delen *Vijftig tinten*

Soms toch wel minder geschikt voor 'jeugdige lezertjes.'

Slotzin

Hij staat haar potdomme aan te loeren alsof ze de hoer van Babylon is. Alsof ze een teef is op de rug van een scharlakenrood beest vol blasfemische namen, met zes kooppen en elf horens. Ze heft haar absint kelk vol gruwelijkheden en liederlijke wandaden, op haar voorhoofd een geheime naam. "Op jullie gezondheid", zegt ze.

Beoordeling

De eerste roman van Peter Buwalda was een groot literair succes. Vol verwachting werd er in literair Nederland dan ook uitgekeken naar zijn tweede boek, dat altijd moeilijker lijkt te schrijven dan je debuutroman. Buwalda heeft er dan ook flink de tijd voor genomen.

Het resultaat mag er best zijn. *Otmars zonen* maakt als roman zeker indruk, al is het alleen vanwege de lengte van meer dan 600 bladzijden. Nu moet daarbij wel bedacht worden dat de uitgever een flink groot lettertype heeft gebruikt. In de uitvoerige beschrijving van een paar dagen Siberië met veel uitstapjes naar het verleden, begint Buwalda in mijn ogen toch wel op A.F. Th. van der Heijden te lijken. Dat houdt meteen in dat het voor een groep lezers te lastig is om de concentratie bij het verhaal te houden. Dat euvel treft ook Van der Heijden namelijk. Een literaire roman kan ook 'te dik' worden.

In veel recensies las ik dat het boek een echte 'turnpager' was. Ik zelf vond dat niet. Ik moest het boek meestal wel na een kleine honderd bladzijden wegleggen: er komt als lezer immers zoveel informatie op je af, ook over ogenschijnlijk niet ter zake doende details, dat je er moe van wordt.

Wanneer je je dan een dag later weer op het boek stort, moet je je weer inlezen bij bepaalde minder belangrijke personages. Hoe zat dat ook alweer?

Buwalda heeft natuurlijk een vlotte pen, beschrijft expliciete sekspassages (in mijn visie soms iets te expliciet en onnodig) en schrijft fraaie zinnen, soms leuke oneliners en pakkende metaforen. Maar af en toe slaat hij bij de metaforen in mijn ogen wel eens de plank mis, in die zin dat ze te geforceerd op mij overkomen. Een groot aantal passages zijn spannend, een aantal ook gewoon erg saai voor jonge mensen.

Ronduit teleurstellend vond ik het te 'open' open einde. Hoe lang moeten we namelijk wachten op het tweede deel in de reeks? Het zou m.i. al helpen als de volgende delen heel wat minder uitgebreid zouden worden.

Omdat ik recenseer voor scholieren.....

- Nemen leerlingen van 16-19 jaar de moeite dit dikke boek voor hun lijst te lezen? (voor Mavo is het boek echt niet aan te raden, voor Havo slechts voor de fanatieke lezers; de doelgroep in het VO ligt dan toch vooral bij VWO-en Gymnasiumleerlingen.
- Gaan hun docenten in hun drukke bestaan zelf de tijd nemen om het boek ook te lezen?

(ze kunnen in hun voorbereiding altijd nog het leesverslag van scholieren.com gebruiken)

- Wordt het überhaupt door docenten toegestaan om deze roman te lezen voor de literatuurlijst?
- Kunnen scholieren de soms moeilijke zinnen en de veelheid aan informatie verwerken?
- Zijn sommige sekspassages (SM) niet al te expliciet beschreven voor jonge lezers?
- Staat het onderwerp van de roman: familiebanden gekoppeld aan oliebelangen dicht genoeg bij hun belevingswereld?
- Zullen leerlingen het open einde makkelijk accepteren of zullen ze met een 'boekenkater' blijven zitten.?

Kortom, allemaal vragen die bij dit boek op de loer liggen.

Voor wie het aankan, is *Otmars zonen* een aantrekkelijk boek, maar ik kan me ook goed voorstellen dat een aantal jonge lezers toch ergens halverwege zou kunnen afhaken.

P.S.

Dikke boeken vormen lang niet altijd een groot obstakel voor scholieren. Ik krijg regelmatig positieve reacties van eindexamenleerlingen op soms erg dikke boeken. Ik weet er nog een paar:

- *Stefan Brijs - De engelenmaker*
- *Alex Boogers - Alleen met de goden of Onder een hemel van sproeten*

Recensies

"Het is vroeg om al conclusies te trekken. Dit is het eerste deel, de val van de chantabele Johan gaat nog komen (of denken we nu te veel aan de deconfiture van Siem Sigerius, de universiteitsrector met perverse trekjes uit Bonita Avenue?), en of het wonderkind Dolf een total loss blijkt moeten we ook nog zien. Maar nu al is duidelijk dat de personages van Buwalda stuk voor stuk worden gestuurd door wrok, wraak, onbeheersbare erotiek en andersoortige erfenissen uit een onverwerkt verleden. Cultuur, beschaving, welbespraaktheid en vormelijkheid dienen voornamelijk om die stankbellen toe te dekken. Dat wereldbeeld heeft de auteur opnieuw voldoende inspiratie opgeleverd voor een wervelend boek, want dat is *Otmars zonen* onmiskenbaar."

<https://www.volkskrant.nl...ogle.nl%2F>

"Maar hoofdmoot is toch wel de virtuoze stijl van het boek, steeds messcherp en bij tijd en wijle ook erg geestig, bijvoorbeeld dit over Ludwigs stiefzusje Tosca, een matig terechtgekomen violiste: "Bij een voormalig wonderkind als Tosca, op haar vijfde uitgehuwelijkt aan een stuk hout met snaren, hoefde je niet met rozegeur en maneschijn aan te komen". En hier, als Ludwig, krampachtig in het zelfde bed als Isabelle slapend, op de vloer zoekt naar zijn oordopjes: "Als een handgemaakt kamelenzadel blijft hij zitten, dichtgenaaid, uitgehard, looïg, de spreij omhoog houdend in zijn hand." Oftewel, 'Otmars zonen' is wat je noemt een good read, spannend, vol flitsende dialogen en pakkende beschrijvingen."

<https://www.trouw.nl/cult...ogle.nl%2F>

"Gelukkig vat Buwalda niets samen. Zijn vertellen is eerder eindeloos uitweiden – een van de vele manieren waarop hij bezig is A.F.Th. van der Heijden naar de kroon te steken. Buwalda's schrijftechniek is nog wel het indrukwekkendst aan *Otmars zonen*. Zo gauw als Ludwigs Vatersuche zich in volle glorie opgedrongen heeft, er dus iets op het spel staat en het verhaal op stoom is, slik je alle voorgeschiedenis als belangwekkende karaktertekening. In het heden van Sachalin gebeurt nog steeds bijzonder weinig – een ritje in een sneeuwschuiver duurt gemakkelijk 80 bladzijden, een bord borsjtsj wordt zeer langzaam leeggeslobberd, zónder af te koelen. Dat is geen bezwaar, omdat de

informatiedichtheid en het verteltempo in de flashbacks zo hoog liggen, of domweg omdat ze zo goed geschreven zijn. Dat is een wonder van vertelkunst."

<https://www.nrc.nl/nieuws...n-a3951611>

"Vraag: wat is dat ene verhaal dat hij ten diepste wil vertellen in deze romanreeks? Getuige de titel zal ook Otmars natuurlijke zoon Dolfje, een manische pianovirtuoos die zich de belichaming van Beethoven waant, nog een rol gaan spelen, zoals ook de vraag wat een zoon een zoon maakt en een vader een vader – genen of opvoeding – onderzocht zal worden. In Bonita Avenue gaat een vader kapot aan zijn verrotte kroost, in Otmars zonen keert het kroost zich tegen de almachtige vaders. Isabelle, tot dusver de meest transgressieve figuur, lijkt daarin het verst te gaan. Ze heeft als adoptiekind dan ook geen bloedbanden met haar nieuwe familie, iets dat in Buwalda's universum een teken van kracht en soevereiniteit is."

<https://www.vn.nl/met-otm...elofte-in/>

"Het zit allemaal in Buwalda's schrijfmentaliteit en tekent zijn grote schrijfkraft. Je hebt bij hem nooit het gevoel dat hij zich verheft boven zijn personages. Hij weet het niet allemaal beter en kijkt niet op ze neer. Hij is al zijn personages zelf. Ze zijn altijd met volle kracht bezig hun straatje schoon te vegen, te ontsnappen aan de ondergang, dat is de kern van de roman. Hoe red ik me in de wereld? Hoe red ik me uit mijn verleden, hoe red ik me uit alle tekorten en hele of halve misdaden en wanprestaties die ik ooit leverde? Als ik maar niet betrapt word, want dat is het ergste van alles."

<https://www.groene.nl/art...rstaanbaar>

"Waar bij Beethoven twijfel bestaat over de volledigheid van zijn sonate, tasten ook lezers van deze trilogie voorlopig in het duister. De twee resterende delen zijn weliswaar al aangekondigd en de namen zijn bekend (deel 2: De jaknikker, deel 3: Hysteria Siberiana), maar het blijft gissen waar de verhaallijnen ons precies heen zullen voeren. Welke metamorfoses heeft Buwalda nog in petto voor zijn personages? Van lang niet iedereen is het verleden voldoende belicht om de moreel aanvechtbare daden die begaan worden te kunnen doorvoelen. Ook intrigerend is de vraag welk bijfiguur uit Otmars zonen een hoofdrol krijgt in een volgend deel? Is dat Tromps vrouw Barbara die op de laatste pagina's opduikt?"

<https://www.tzum.info/201...ars-zonen/>